Vanhuuseläkeliikkeen seuranta

1. Kuolevuusperustejaoksen työstä

Telan laskuperusteasiain neuvottelukunnan asettama kuolevuusperustejaos toimi vuonna 2025 seuraavalla kokoonpanolla: Teppo Rakkolainen (pj.) Veritas, Heidi Halme Ilmarinen, Harri Isokorpi STM, Sergei Lahti ETK, Risto Louhi Keva, Antti Luoto Elo, Lauri Ojala Porasto, Jouni Rokka Varma ja Kalle Elo (siht.) Veritas.

2. Keskeiset tulokset

Vanhuuseläkeliike vuonna 2025

Kokonaisvahinkosuhde pieneni vuosina 2020-2022, mutta kääntyi kasvuun vuonna 2023. Kasvu jatkui edelleen vuonna 2025, mutta selvästi aiempaa hitaammin. Kokonaisvahinkosuhde vuonna 2025 oli 103,0 % (102,7 % vuonna 2024). Miesten vahinkosuhde pieneni ollen 107,9 % (108,5 %), naisten puolestaan kasvoi ja oli 93,1 % (91,3 %). Vanhuuseläkeliike tuotti vuonna 2025 alijäämää 33,5 miljoonaa euroa, kun vuonna 2024 alijäämää syntyi 28,9 miljoonaa euroa. Alijäämä syntyi pääosin 1940–1960-luvuilla syntyneiden miesten kohorteista.

3. Väestön elinajan kehitys

Elinajanodote on ”vuosien määrä, jonka verran tietyn ikäinen henkilö eläisi kuolleisuuden pysyessä ennallaan” (Tilastokeskus, https://www.stat.fi/meta/kas/elinajanodote.html).

Tässä raportissa on käytetty vuoden 2025 elinajanodotteiden osalta Tilastokeskuksen ennakkotietoja. Lopulliset tiedot julkaistaan vuoden 2026 lokakuun puolivälin jälkeen, kun 0-vuotiaana kuolleiden tarkka ikäjakauma on selvillä. Tilastokeskus käyttää ennakkotietojen laskennassa 0-vuotiaiden osalta estimaattina edellisten vuosien vastaavaa jakaumaa. Tarkan ikäjakauman vaikutus elinajanodotteeseen on Tilastokeskuksen mukaan vähäinen. Elinajanodotteiden ennakkotietoja käytettiin ensimmäisen kerran vuonna 2022 laaditussa raportissa, jolloin ennakkotiedot liittyivät vuoden 2021 odotteisiin. Vuosien 2021-2024 ennakolliset elinajanodotteet ovat täsmänneet lopullisiin odotteisiin kaikissa ikäluokissa, sekä miehillä, naisilla että yhteensä.

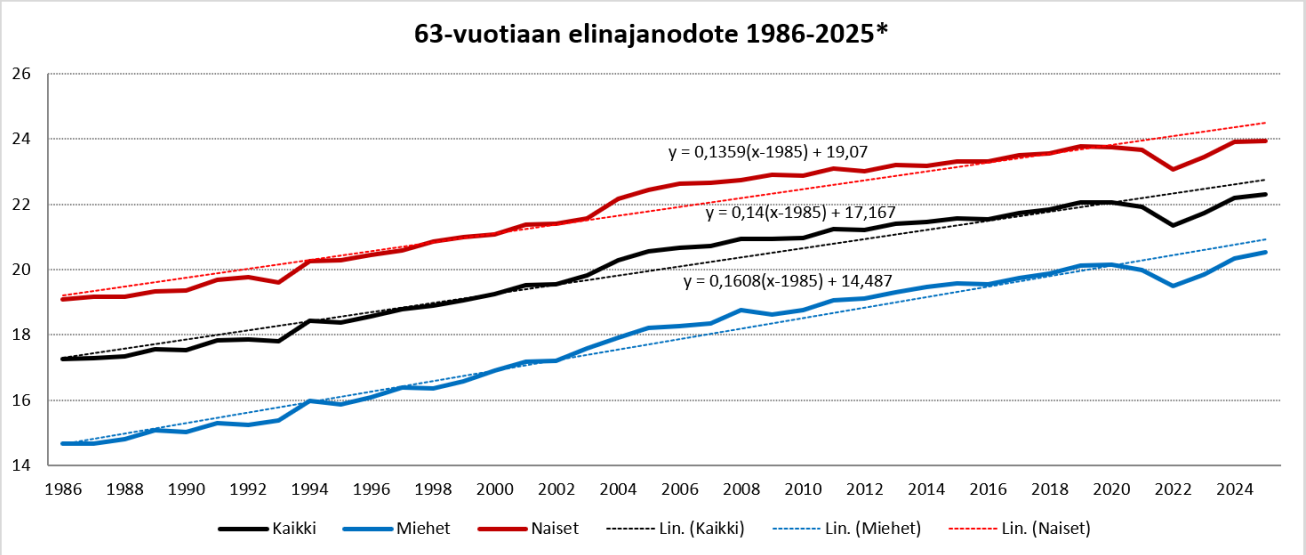
Vastasyntyneen elinajanodote on kasvanut 2000-luvulla keskimäärin 0,19 vuodella kalenterivuodessa (taulukko 1). TyEL:n voimaantulosta eli vuodesta 2007 alkaen vuotuinen kasvu on ollut keskimäärin 0,15 vuotta kalenterivuodessa. Vuonna 2025 elinajanodote kasvoi edellisestä vuodesta 0,07 vuodella. Kasvu hidastui selvästi verrattuna vuosiin 2023 ja 2024, joita edelsi elinajanodotteen pienentyminen vuosina 2020-2022. Ennen tätä jaksoa elinajanodote on pienentynyt 2000-luvulla ainoastaan vuonna 2016.

Miesten vastasyntyneen elinajanodote kasvoi vuonna 2025 edellisestä vuodesta 0,17 vuodella, naisten odote puolestaan pieneni 0,03 vuodella. Miehillä elinajanodote on kasvanut 2000-luvulla keskimäärin 0,23 vuodella ja naisilla keskimäärin 0,14 vuodella kalenterivuodessa. Vuonna 2000 naisten elinajanodote oli 6,9 vuotta pidempi kuin miesten; vuonna 2025 ero oli kaventunut 4,9 vuoteen.

	ELINAJANODOTE			MUUTOS		
VUOSI	**Kaikki**	**Miehet**	**Naiset**	**Kaikki**	**Miehet**	**Naiset**
2000	77,66	74,14	81,01	0,21	0,41	-0,01
2001	78,13	74,56	81,53	0,47	0,42	0,52
2002	78,26	74,85	81,53	0,13	0,29	0,00
2003	78,53	75,12	81,81	0,27	0,27	0,28
2004	78,84	75,30	82,26	0,31	0,18	0,45
2005	78,96	75,51	82,29	0,12	0,21	0,03
2006	79,36	75,80	82,83	0,40	0,29	0,54
2007	79,37	75,84	82,85	0,01	0,04	0,02
2008	79,69	76,32	82,99	0,32	0,48	0,14
2009	79,84	76,48	83,14	0,15	0,16	0,15
2010	80,00	76,71	83,23	0,16	0,23	0,09
2011	80,38	77,17	83,53	0,38	0,46	0,30
2012	80,49	77,50	83,39	0,11	0,33	-0,14
2013	80,86	77,84	83,81	0,37	0,34	0,42
2014	81,05	78,17	83,87	0,19	0,33	0,06
2015	81,36	78,53	84,13	0,31	0,36	0,26
2016	81,29	78,43	84,11	-0,07	-0,10	-0,02
2017	81,48	78,70	84,20	0,19	0,27	0,09
2018	81,61	78,89	84,28	0,13	0,19	0,08
2019	81,87	79,16	84,53	0,26	0,27	0,25
2020	81,82	79,03	84,62	-0,05	-0,13	0,09
2021	81,81	79,15	84,46	-0,01	0,12	-0,16
2022	81,20	78,63	83,79	-0,61	-0,52	-0,67
2023	81,57	78,96	84,19	0,37	0,33	0,40
2024	82,20	79,64	84,76	0,63	0,68	0,57
2025*	82,27	79,81	84,73	0,07	0,17	-0,03

Taulukko 1. Vastasyntyneen elinajanodotteen kehitys väestötasolla (lähde: Tilastokeskus)
** Vuoden 2025 elinajanodote on Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukainen.*

63-vuotiaan elinajanodote kasvoi 0,11 vuodella vuodesta 2024 (kuva 1). Miesten odote kasvoi 0,19 vuotta ja naisten 0,03 vuotta. 63-vuotiaan elinajanodote on kasvanut 2000-luvulla keskimäärin 0,13 vuotta kalenterivuodessa. TyEL:n voimaantulosta eli vuodesta 2007 alkaen vuotuinen kasvu on ollut keskimäärin 0,09 vuotta kalenterivuodessa. Kolmen viimeisen vuoden aikana 63-vuotiaan odote on kasvanut keskimäärin 0,32 vuotta kalenterivuodessa.

Kuva 1. 63-vuotiaan elinajanodotteen kehitys väestötasolla (lähde: Tilastokeskus).
** Vuoden 2025 elinajanodote on Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukainen.*

4. TyEL:n perusturvan vanhuuseläkeliike riskiperusteanalyysin mukaan

Työeläkeyhtiöiden yhdistetyn riskiperusteanalyysitilaston avulla seurataan vanhuuseläkeliikkeessä vuosittain laskuperusteiden mukaan vapautuvia vastuita (a) ja todella vapautuneita vastuita (b). Vahinkosuhde saadaan näiden suhteena (a/b). Taulukossa 2 on esitetty riskiperusteanalyysitilaston luvut vuodesta 2007 lähtien. Koska LEL-kanta ei ole mukana riskiperusteanalyysien tiedoissa vuodesta 2012 lähtien, taulukon 2 vahinkosuhteet on laskettu vuosille 2007–2011 poistamalla laskuperusteiden mukaan vapautuneista vastuista (a) mahdollinen LEL-kuolevuusperusteen ali- tai ylijäämän vaikutus. Täten uudeksi vahinkosuhteeksi saadaan (a+c)/b, jossa c on LEL-kuolevuusperusteen mahdollinen ylijäämä. Ennen vuotta 2007 LEL-kanta ei ole ollut mukana tarkasteluissa.

Vuoden 2016 lopusta alkaen voimaan tullut uusi kuolevuusperuste on vaikuttanut vahinkosuhdetta alentavasti. Taulukossa 2 on esitetty vuoden 2016 osalta virallisen riskiperusteanalyysin mukainen vahinkosuhde 108,8 %, joka on laskettu kyseisen vuoden aikana voimassa olleen laskuperusteen mukaisesti. Vuodelle 2016 laskettu uuden kuolevuusperusteen mukainen vahinkosuhde oli 100,6 %. Vuoden 2016 jälkeen vahinkosuhde kasvoi vuoteen 2019 saakka, kuitenkin välillä pienentyen. Vuosina 2020-2022 vahinkosuhde pieneni, mutta on sen jälkeen alkanut uudelleen kasvaa. Vuonna 2025 vahinkosuhde kasvoi edellisestä vuodesta 0,3 %-yksikköä ollen 103,0 % (102,7 % vuonna 2024). Vanhuuseläkeliike tuotti alijäämää 33,5 miljoonaa euroa vuonna 2025.

	VAPAUTUNUT VASTUU (M€)			LEL- KUOLE-VUUSPERUS-TEEN YLI-JÄÄMÄ (M€)	VAHINKOSUHDE (%) (LEL-KUOLEVUUS-PERUSTEEN ALI-/YLI-JÄÄMÄN VAIKUTUS POISTETTU)	
VUOSI	**Perusteiden mukaan**	**Todellinen**	**Erotus (ml. LEL-yli-jäämä)**		**Vahinko-suhde (%)**	**3 vuoden liukuva ka.**
2007	277,4	288,8	11,4	0	96,1	96,2
2008	318,1	309,6	-4,7	-3,8	101,5	98,6
2009	343,4	336,8	-2,8	-3,7	100,8	99,5
2010	381,6	374,0	-1,9	-5,7	100,5	101,0
2011	417,5	394,4	-14,2	-8,8	103,6	101,7
2012	406,0	387,9	-18,1		104,7	102,9
2013	441,9	416,3	-25,6		106,2	104,8
2014	479,2	439,6	-39,6		109,0	106,6
2015	519,7	472,6	-47,0		110,0	108,4
2016	566,3	520,6	-45,7		108,8	109,2
2017	550,9	534,5	-16,4		103,1	107,3
2018	615,9	599,3	-16,7		102,8	104,9
2019	698,0	662,0	-36,0		105,4	103,8
2020	747,6	718,0	-29,6		104,1	104,1
2021	830,0	823,5	-6,5		100,8	103,5
2022	898,2	939,8	41,6		95,6	100,2
2023	1 030,3	1 049,3	19,0		98,2	98,2
2024	1 083,7	1 054,8	-28,9		102,7	98,8
2025	1 135,5	1 102,0	-33,5		103,0	101,3

Taulukko 2. TyEL:n perusturvan vanhuuseläkeliikkeen kehitys, molemmat sukupuolet (LEL-kuolevuusperusteen ali-/ylijäämän vaikutus poistettu vuosilta 2007-2011).

Miesten vuoden 2025 vahinkosuhde oli 107,9 % ja naisten 93,1 % (taulukot 3a ja 3b). Miesten vahinkosuhde pieneni edellisestä vuodesta 0,6 %-yksikköä, naisten vahinkosuhde puolestaan kasvoi 1,8 %-yksikköä. Erotus (b-a) kuvaa vanhuuseläkeliikkeen tulosta euroina. Liike tuotti naisilla ylijäämää ja miehillä alijäämää.

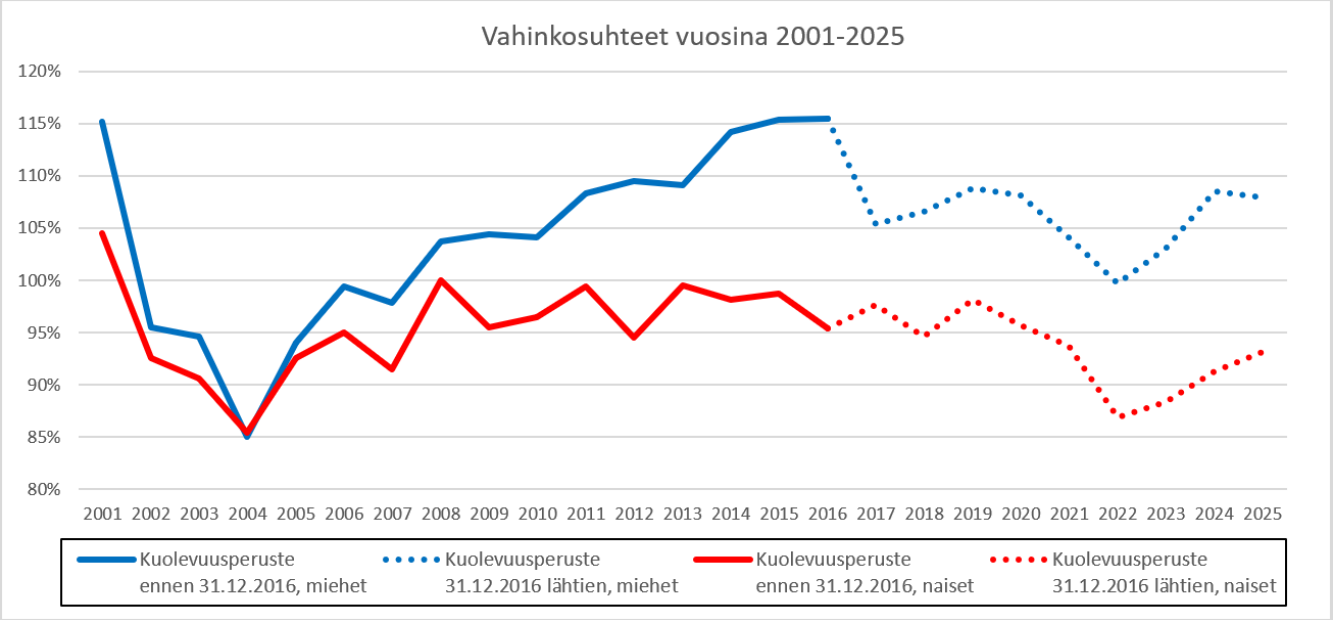
MIEHET	VAPAUTUNUT VASTUU (M€)			VAHINKOSUHDE a/b (%)
VUOSI	**Perusteiden mukaan (a)**	**Todellinen (b)**	**Erotus b-a**	
2023	725,4	704,2	-21,2	103,0
2024	761,9	702,4	-59,6	108,5
2025	797,4	739,1	-58,3	107,9
2023-2025	2 284,8	2 145,7	-139,1	106,5

Taulukko 3a. TyEL:n perusturvan vahinkosuhteet vuosina 2023-2025, miehet.

NAISET	VAPAUTUNUT VASTUU (M€)			VAHINKOSUHDE a/b (%)
VUOSI	Perusteiden mukaan (a)	Todellinen (b)	Erotus b-a	
2023	304,9	345,0	40,2	88,4
2024	321,7	352,4	30,7	91,3
2025	338,1	362,9	24,9	93,1
2023-2025	964,7	1 060,4	95,7	91,0

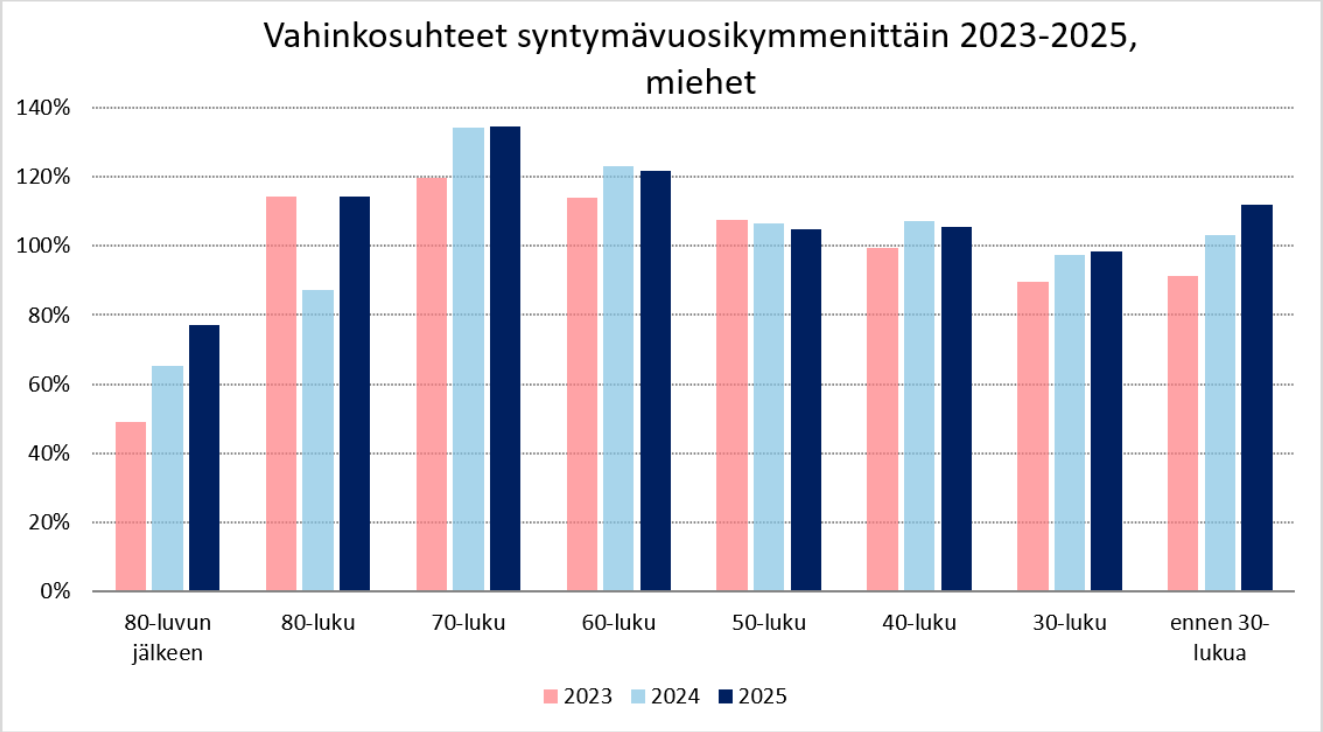
Taulukko 3b. TyEL:n perusturvan vahinkosuhteet vuosina 2023-2025, naiset.

Kuvasta 2 nähdään vahinkosuhteen kehitys sukupuolittain vuodesta 2001 lähtien. Miesten vahinkosuhde kasvoi nopeasti vuoden 2004 jälkeen ja vanhuuseläkeliike muuttui alijäämäiseksi vuonna 2008. Naisilla vahinkosuhteen kasvu oli huomattavasti hitaampaa ja vanhuuseläkeliike on ollut koko ajan ylijäämäinen. Vuoden 2016 lopussa voimaan tulleen kuolevuusperustemuutoksen jälkeen vahinkosuhteet ovat pienentyneet sekä miehillä että naisilla. Koronavuosina 2020-2022 vahinkosuhteet pienenivät molemmilla sukupuolilla, mutta ovat vuoden 2022 jälkeen jälleen lähteneet kasvamaan. Naisten vahinkosuhde kasvoi edelleen vuonna 2025, mutta miesten vahinkosuhde pieneni hieman vuodesta 2024.

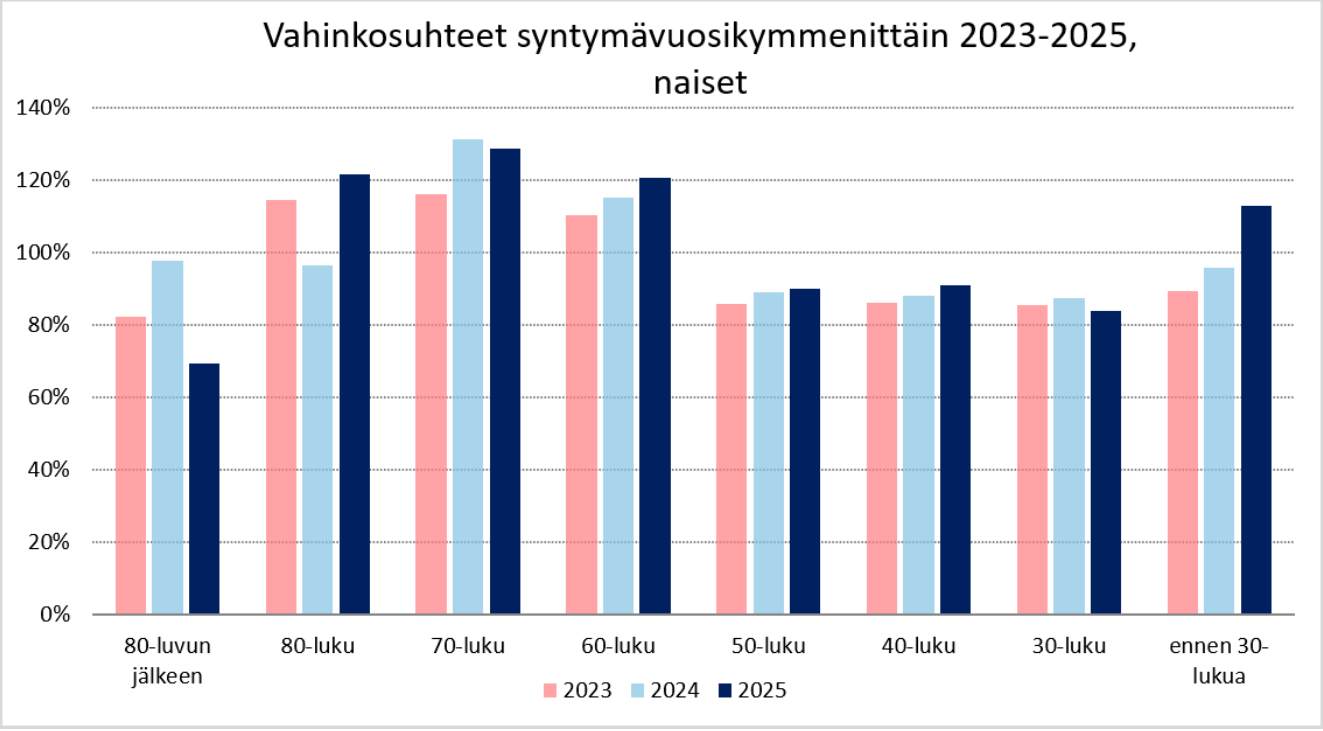

Kuva 2. TyEL:n perusturvan vanhuuseläkeliikkeen kehitys sukupuolittain 2001-2025 (sisältää Eteran LEL-kuolevuusperusteen ali-/ylijäämän vuosina 2007-2011).

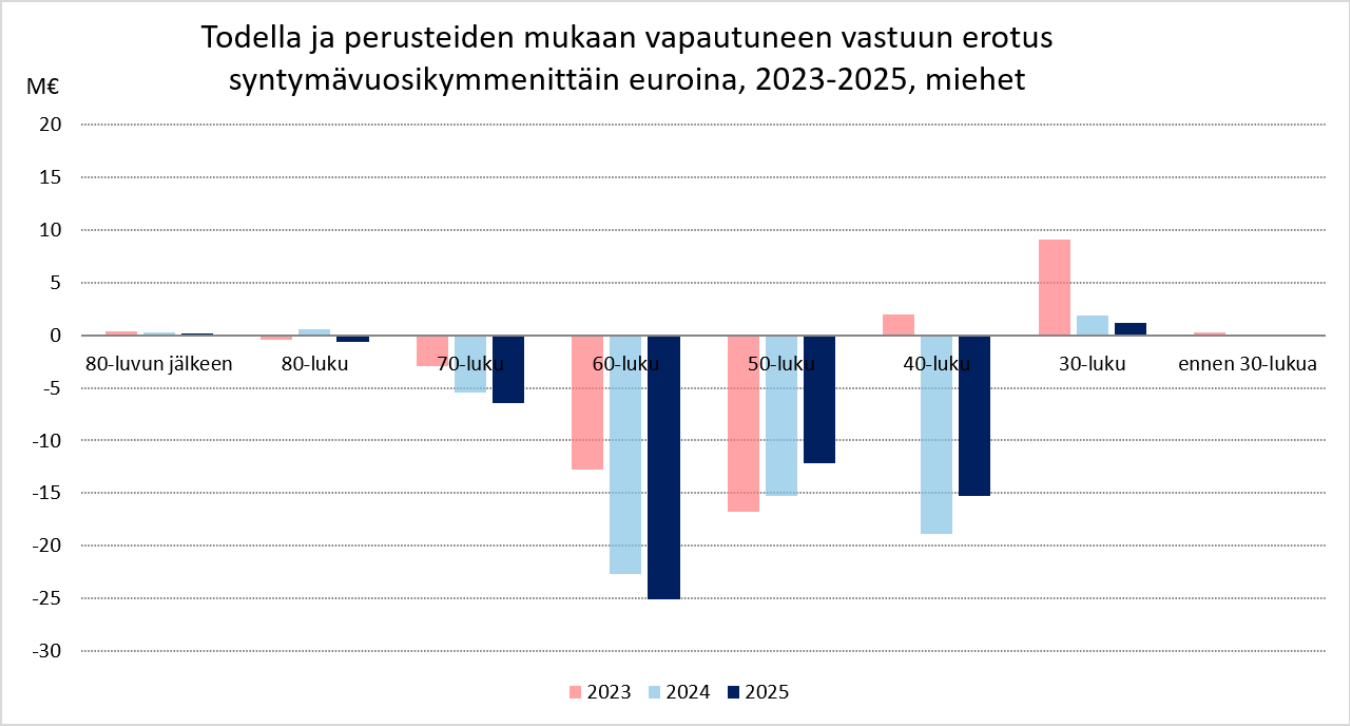
Kuvissa 3a ja 3b on esitetty vahinkosuhteet syntymävuosikymmenittäin vuosina 2023–2025. 1940–1960-luvuilla syntyneiden miesten vahinkosuhteet pienenivät vuonna 2025 edellisestä vuodesta, mutta vanhuuseläkeliikkeen alijäämä syntyi kuitenkin edelleen pääosin näistä miesten syntymäkymmenvuosikohorteista. 1930–1950-luvuilla syntyneiden naisten kohortit olivat edellisten vuosien tapaan ylijäämäiset, mutta niiden yhteenlaskettu ylijäämä on kutistunut tarkastelujakson aikana (kuvat 4a ja 4b).

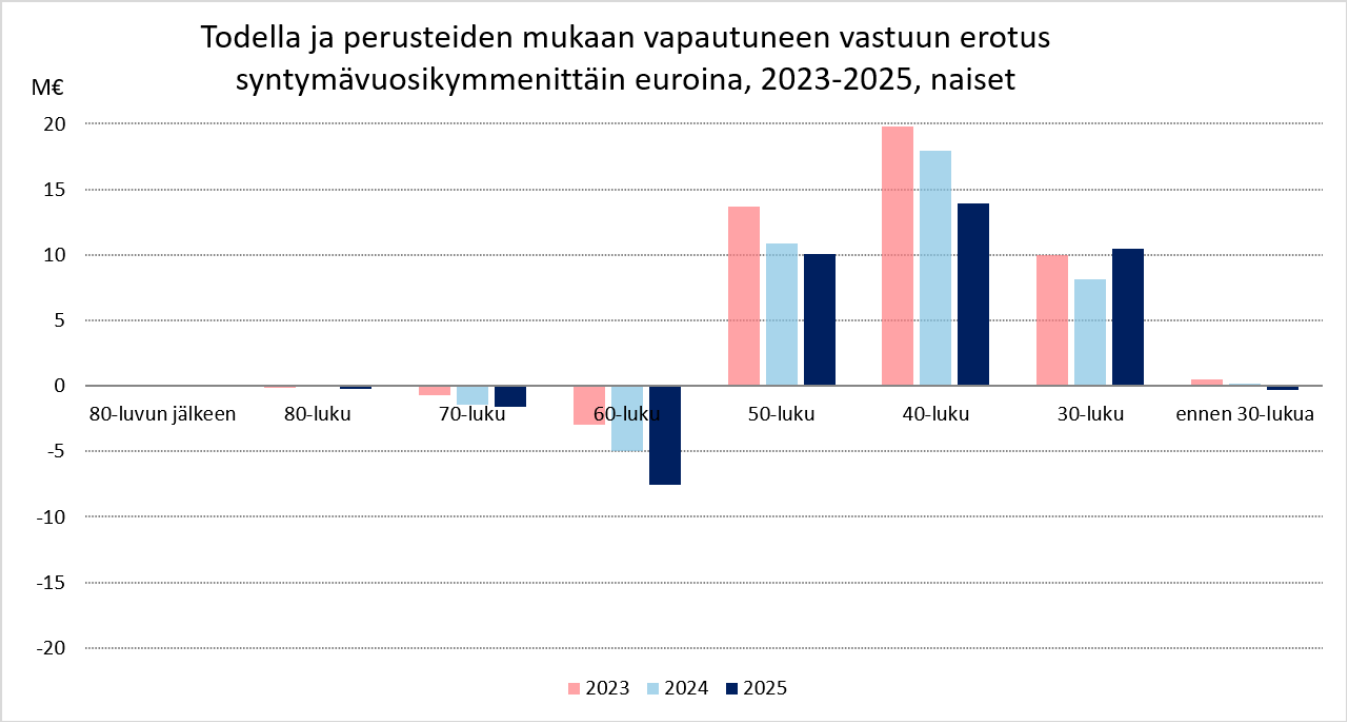
Kuva 3a. TyEL-perusturvan vahinkosuhteet syntymävuosikymmenen mukaan vuosina 2023-2025, miehet.

Kuva 3b. TyEL-perusturvan vahinkosuhteet syntymävuosikymmenen mukaan vuosina 2023-2025, naiset.

Kuva 4a. TyEL-perusturvan todella vapautuneen ja perusteiden mukaan vapautuneen vanhuuseläkevastuun euromääräinen ero syntymävuosikymmenen mukaan vuosina 2023-2025, miehet.

Kuva 4b. TyEL-perusturvan todella vapautuneen ja perusteiden mukaan vapautuneen vanhuuseläkevastuun euromääräinen ero syntymävuosikymmenen mukaan vuosina 2023-2025, naiset.

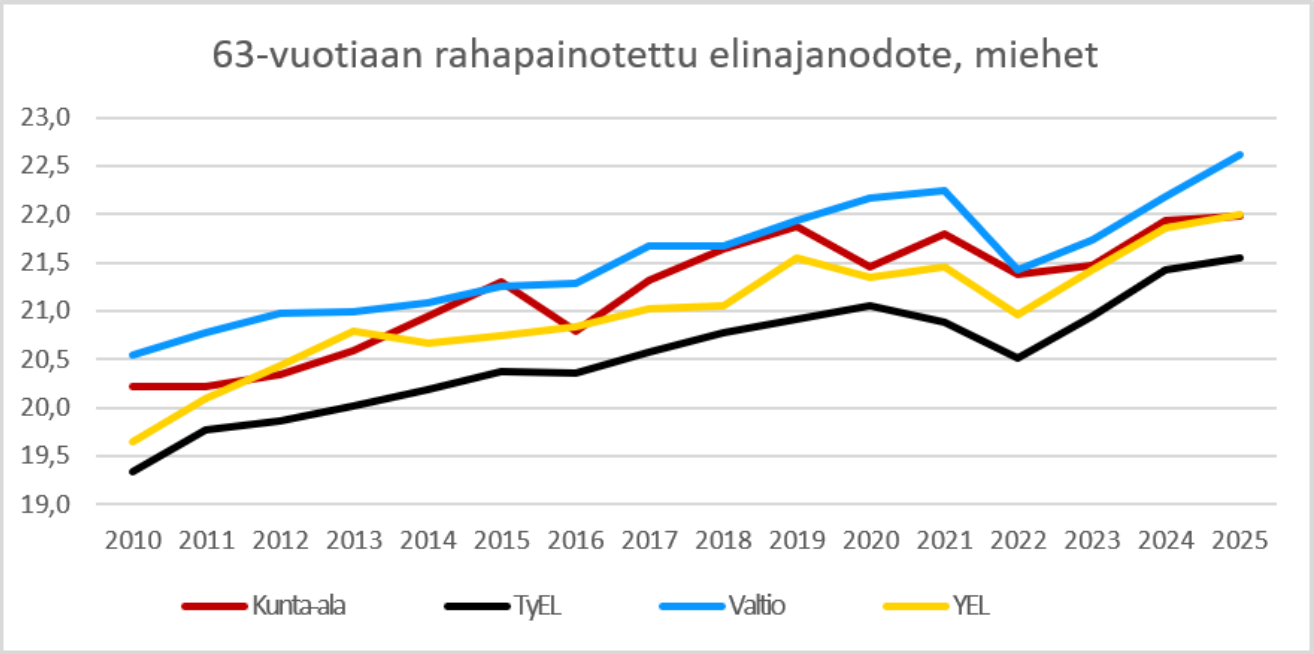
5. Kuolevuus ja elinaikavertailu laeittain

ETK:n kuolevuuslukujen perusteella on tarkasteltu periodikohtaisia elinajanodotteita TyEL:n, JuEL:n Kevan jäsenyhteisöjen (entinen KuEL) ja JuEL:n valtion (entinen VaEL) piirien osalta vuoden 2009 seurantaraportista lähtien. Vuoden 2017 seurantaraporttiin saakka em. lakien kappalepainotettuja henkilöpiirikohtaisia odotteita verrattiin väestön elinajanodotteisiin. Tällöin henkilön katsottiin kuuluneen lain piiriin, jos hän eläessään (vuoden lopussa) tai kuollessaan oli ko. lain mukaisessa työsuhteessa tai ko. lain mukaisen lakiosan sisältävällä omaeläkkeellä. Näin ollen joukot olivat osittain päällekkäisiä.

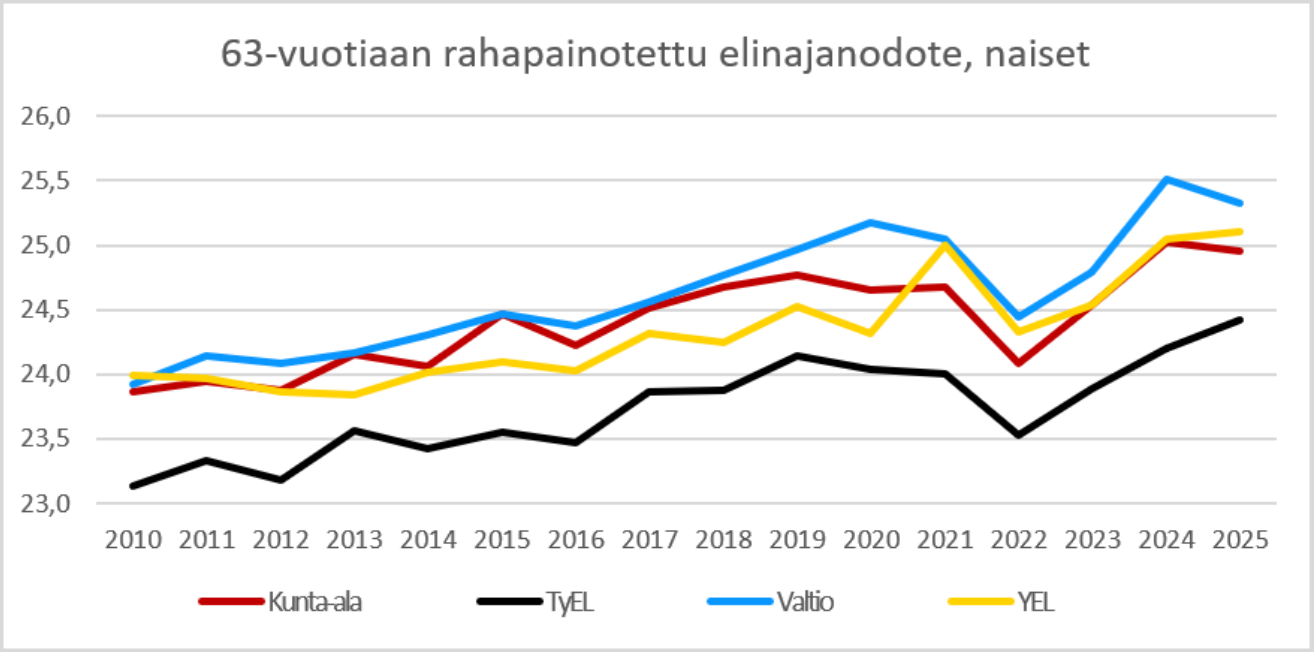
Vuoden 2018 raportista lähtien lakien välistä vertailua on tehty käyttäen ETK:n laskemia rahapainotettuja elinajanodotteita. Rahapainona on käytetty karttuneita tai maksussa olevia työeläkkeitä. Tällöin piiri on kattavampi kuin aiemmissa seurantaraporteissa käytetty piirin käsite, joka kattoi vain työssä tai eläkkeellä olevat henkilöt mutta ei vapaakirjoja. Lakien keskinäisen vertailun lisäksi tuloksia verrataan myös väestön kappalepainotettuihin elinajanodotteisiin. Jäljempänä JuEL:n Kevan jäsenyhteisöjen piiristä käytetään lyhennettä ”kunta-ala” sekä JuEL:n valtion piiristä lyhennettä ”valtio”.

Vuoden 2025 raportille on lakikohtaisten elinajanodotteiden vertailuun lisätty YEL ja tarkasteluajanjakso muutettu alkamaan vuodesta 2010.

Kuvissa 5a ja 5b on esitetty 63-vuotiaan rahapainotetun elinajanodotteen kehitys lakikohtaisesti vuosina 2010–2025. Elinajanodote on kasvanut tarkasteluajanjaksolla kaikissa piireissä, ja kasvu on ollut suurempaa miehillä kuin naisilla. TyEL-piirin odotteet ovat olleet matalimmat sekä miehillä että naisilla. Miesten TyEL-piirin odote on ollut tarkastelujaksolla keskimäärin 0,7 vuotta pienempi kuin kunta-alan piirissä, 1,0 vuotta pienempi kuin valtion piirissä ja 0,5 vuotta pienempi kuin YEL:n piirissä (kuva 5a). Naisilla (kuva 5b) vastaavat erot ovat 0,7 vuotta (TyEL-piirin ja kunta-alan piirin välinen ero), 0,9 vuotta (TyEL-piirin ja valtion piirin välinen ero) ja 0,6 vuotta (TyEL-piirin ja YEL-piirin välinen ero). Miesten elinajanodote kasvoi vuonna 2025 edellisestä vuodesta kaikissa piireissä. Naisten odote kasvoi TyEL- ja YEL-piireissä, mutta pieneni hieman valtion ja kunta-alan piireissä.

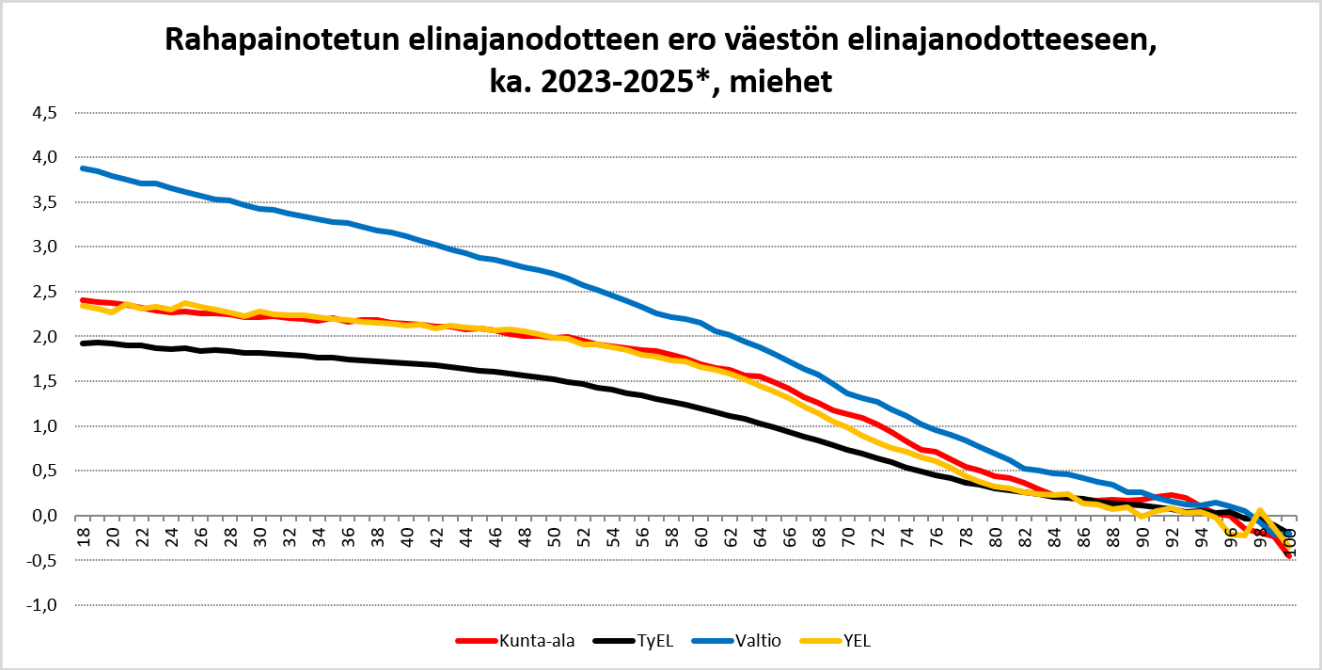

Kuva 5a. 63-vuotiaan rahapainotettu elinajanodote vuosina 2010-2025, miehet.

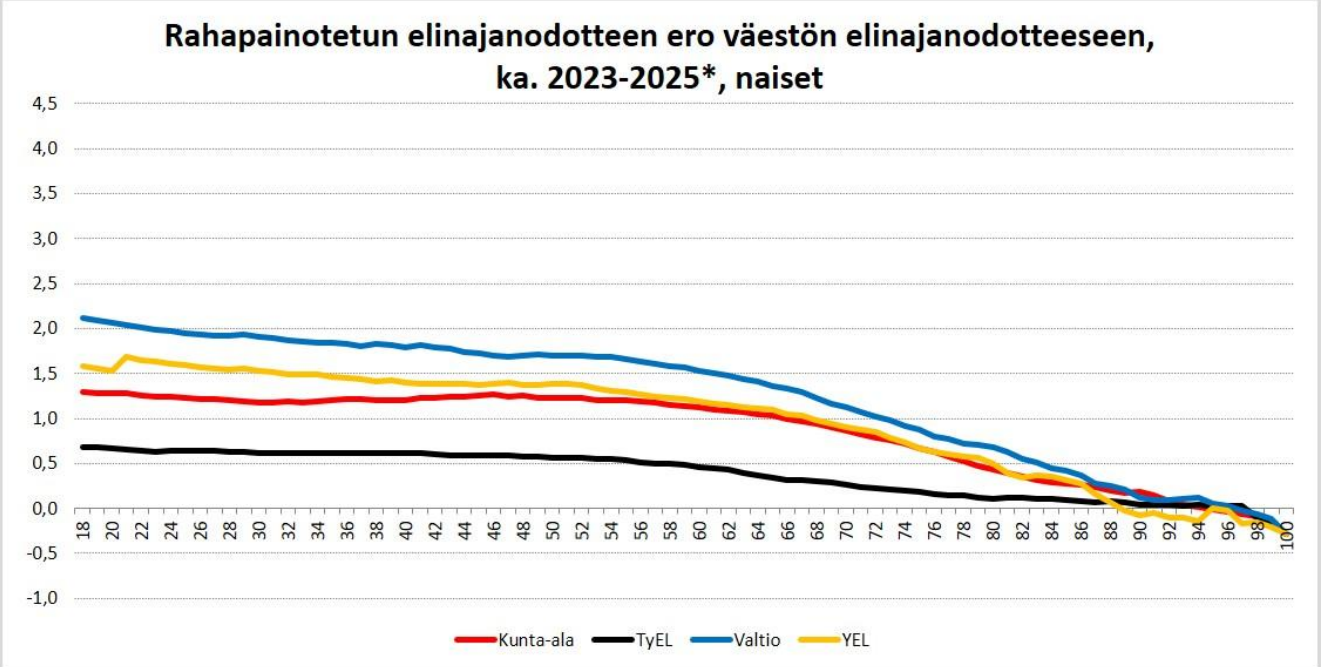

Kuva 5b. 63-vuotiaan rahapainotettu elinajanodote vuosina 2010-2025, naiset.

Kuvissa 6a ja 6b on verrattu eri lakien ikäkohtaisia rahapainotettuja elinajanodotteita väestötason kappalekuolevuuksilla laskettuun odotteeseen. Odotteet ovat vuosien 2023–2025 keskiarvoja. Miehillä odotteet ovat korkeimmat valtion piirissä ja alhaisimmat TyEL-piirissä vanhimpia ikäluokkia lukuun ottamatta. Kunta-alan ja YEL-piirin odotteet ovat hyvin lähellä toisiaan. Erityisesti nuorilla valtion piirin ero muihin piireihin on selkeä. Myös naisilla valtion piirin odotteet ovat korkeimmat ja TyEL-piirin odotteet alhaisemmat kuin muiden lakien piirissä. Naisilla nuorimpien ikäluokkien YEL-piirin odotteet ovat hieman korkeammat kuin kunta-alan piirissä, mutta ero tasoittuu iän kasvaessa. Jos vanhimpia ikäluokkia ei oteta huomioon, lakikohtaiset odotteet ovat sekä miehillä että naisilla korkeammat kuin väestössä ja miehillä lakikohtaisten odotteiden ero väestöön on suurempi kuin naisilla. Verrattuna vuosien 2022–2024 keskiarvoihin elinajanodotteiden ero väestöön on miehillä keskimäärin hieman laskenut kunta-alan piirissä ja muuten pysynyt samalla tasolla. Naisilla elinajanodotteiden erot väestöön ovat keskimäärin pysyneet samalla tasolla kaikissa piireissä.

Kuva 6a. Miesten kunta-alan, TyEL:n, valtion ja YEL:n piirien rahapainotetun elinajanodotteen ero väestön elinajanodotteeseen, vuosien 2023-2025 keskiarvo.
** Vuoden 2025 elinajanodote on Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukainen.*

Kuva 6b. Naisten kunta-alan, TyEL:n, valtion ja YEL:n piirien rahapainotetun elinajanodotteen ero väestön elinajanodotteeseen, vuosien 2023-2025 keskiarvo.
** Vuoden 2025 elinajanodote on Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukainen.*